

کارورزان محترم با توجه به نقش و جایگاه دوره کارورزی در ارتقای مهارت‌های پزشکان آینده نظام سلامت کشور، دوره کارورزی پزشکی اجتماعی با توجه به کوریکولوم جدید به صورت زیر برگزار شود. امید است بتوانیم با اجرای صحیح دستورالعمل زیر گام‌های موثری در جهت نیل به اهداف برداریم.

اهداف دوره:

- ❖ آشنایی با روش‌های علمی ارزیابی جامعه
- ❖ مسئله یابی و اولویت بندی مشکلات سلامت جامعه را فرا بگیرند.
- ❖ شرح وظایف پزشک و تیم سلامت در قالب طرح پزشک خانواده به انضمام اصول کار تیمی را بیاموزند.
- ❖ چگونگی اجرای برنامه های جاری سلامت در زمینه های مبارزه با بیماریها، بهداشت خانواده، بهداشت دهان و دندان، بهداشت روان، بهداشت مدارس و بهداشت محیط و حرفه ای را فرا گیرند.
- ❖ نحوه محاسبه میزانها و شاخصها را فرا گیرند.
- ❖ نحوه ارزیابی یک نظام مراقبت و یک برنامه بهداشتی را بصورت عملی بیاموزند.
- ❖ نحوه طراحی یک برنامه مداخله ای و پژوهشی را در فیلد فراگیرند.
- ❖ روشهای تشخیص زودرس و غربالگری بیماریهای شایع اولویت دار و نیز نحوه برخورد با یک اپیدمی را فرا گیرند.
- ❖ با نحوه عملکرد بیمارستان به عنوان یکی از سطوح ارائه خدمات، نظام ارجاع و تدوام مراقبت بیماران آشنا گردند.
- ❖ با سیستم مدیریت در مراکز بهداشتی درمانی و برخی از مفاهیم مدیریتی نظیر *cost effectiveness* و *cost benefit* و نیز عدالت در سلامت و عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت آشنا گردند .

برنامه یک ماهه شامل موارد زیر می باشد:

- روزهای اول و دوم شروع دوره کارگاهی با هدف ایجاد توانمندی جهت شناخت محیط جامعه و ارزیابی اولیه جامعه به منظور شناسایی مشکلات سلامتی جامعه برگزار می گردد سپس کارورزان با حضور در فیلد مباحث فراگرفته شده را براساس تکالیف تعیین شده تا پایان هفته اول اجرا می نمایند.
- نتایج ارزیابی اولیه به صورت گزارشاتی با فرمت از پیش طراحی شده (ارزیابی اولیه جامعه و مسئله یابی) در کارگاه مرحله دوم (روز اول کارگاه دوم)از سوی کارورزان محترم ارائه خواهد شد.
- کارگاه دوم در هفته دوم با هدف افزایش توانمندیهای کارورزان در خصوص طراحی و اجرای مداخلات مورد نیاز در جهت حل مشکلات موجود در منطقه از طریق پروژه های تحقیقاتی و یا مداخله ای به مدت دو روز برگزار می گردد.
- در ادامه دانشجویان ضمن حضور در مراکز به انجام تکالیف محوله می پردازند. برای انجام این تکالیف ابزارهایی تهیه شده است.

➤ تهیه گزارش نهایی و ارائه آن بصورت مکتوب و نیز سخنرانی از سوی کارورزان در پایان دوره مورد انتظار است. بی‌بیهی است ارزشیابی پایان دوره نیز براین اساس انجام خواهد شد.

توجه به نکات ذیل در طول دوره یک ماهه الزامی است:

- ✚ حضور کلیه کارورزان محترم در برنامه تئوری ۴ روزه که طی دو کارگاه برگزار می گردد الزامی است. ساعت کاری این بخش ۸ الی ۱۶ خواهد بود.
- ✚ کلیه فعالیتهای مهارت ورزی کارورزان با نظارت مستقیم پزشک مسوول مرکز بهداشتی درمانی و نظارت عالیه اساتید گروه انجام خواهد گردید.
- ✚ ساعت حضور کارورزان محترم در مراکز بهداشتی درمانی ۸ الی ۱۶ روزهای شنبه تا چهارشنبه و ۸ الی ۱۳ پنج شنبه ها میباشد.
- ✚ سرویس ایاب و ذهاب برای تردد کارورزان محترم در نظر گرفته شده است که محل تجمع اعلام خواهد گردید.
- ✚ مرخصی کارورزان با توجه به مقررات آموزشی حداکثر ۲ روز در طول دوره خواهد بود که بجز روزهای دو کارگاه ابتدای دوره با هماهنگی اولیه با پزشک مسوول مرکز بهداشتی درمانی، تکمیل فرم درخواست مربوطه و موافقت مدیر گروه قابل استفاده خواهد بود.
- ✚ ویزیت بیماران در مرکز بهداشتی درمانی با هماهنگی و نظارت پزشک مسوول مرکز بهداشتی درمانی انجام خواهد گردید.

وظایف کارورزان در فیلد:

- ✓ در طول دوره و در کنار برنامه های جاری مرکز بهداشتی درمانی، لازم است:
- ✓ کلیه کارورزان حداقل در دو برنامه دهگردشی (ویزیت و پایش پزشکان محترم از خانه های بهداشت) حضور و مشارکت فعال داشته باشند. اعزام کارورزان بصورت فردی یا گروهی با توجه به امکانات مرکز و تشخیص پزشک مسوول مرکز بهداشتی درمانی قابل انجام است.
- ✓ کلیه کارورزان حداقل در یک برنامه نظارت کارشناسان و کاردانان مراکز بهداشتی درمانی از خانه های بهداشت حضور و مشارکت فعال داشته باشند.
- ✓ کلیه کارورزان حداقل در یک برنامه بازدید کارشناس یا کاردان بهداشت محیط حضور و مشارکت فعال داشته باشند.
- ✓ با استفاده از رویکردهای مختلف مصاحبه با پزشکان و کارکنان مرکز و خانه های بهداشت، استفاده از آمار و اطلاعات موجود و، لیستی از مشکلات منطقه تهیه و با استفاده از ابزارهای اولویت بندی آنها را اولویت بندی نمایند. این لیست میبایست در پایان هفته اول تهیه گردد و در روز اول کارگاه دوم یعنی آغاز هفته دوم ارائه گردد.

- ✓ برای یکی از مشکلات دارای اولویت پروپوزال یک طرح پژوهشی کاربردی و یا یک برنامه مداخله ای تهیه گردد. (حداکثر تا روز دوازدهم ماه).
- ✓ اجرای پژوهش و یا طرح مداخله ای بر اساس ارزیابی انجام شده در جامعه وبه دنبال آن تهیه و ارائه گزارش تا پایان ماه.
- ✓ ارزیابی یک برنامه بهداشتی بر اساس فرم ارزیابی مربوطه و ارائه گزارش
- ✓ ارزیابی یک نظام مراقبت براساس فرم مربوطه و ارائه گزارش
- ✓ بازدید از یک بیمارستان عمومی شهرستان با هدف معرفی بیمارستان به عنوان یکی از سطوح ارائه خدمات، نظام ارجاع و تدوام مراقبت بیماران(یک روز از هفته سوم یا چهارم)

نحوه ارزشیابی:

ارزشیابی پایان دوره برای هردانشجو جمع امتیازات ارزیابی و ارائه گزارشات پایان دوره ,حضور و غیاب و نحوه عملکرد در فیلد است که جمعا ۲۰ امتیاز بوده و شامل موارد ذیل می باشد :

۱- ارزشیابی پایان دوره براساس میانگین نمره اساتید در گزارش روز پایانی دانشجویان که ۱۳ نمره را به خود اختصاص می دهد و شامل موارد زیر می باشد:

- نحوه گزارشدهی ۳نمره
 - نحوه تدوین مشکلات و الویت بندی مسائل (براساس ابزارهای ارائه شده در دوره)۲نمره
 - نحوه تدوین پروپوزال و گزارش پایانی پروژه ۵نمره
 - گزارش ارزیابی یک نظام مراقبت ۳نمره
- ۲- نحوه ارزیابی یک برنامه بهداشتی براساس تکمیل فرم مربوطه ۳نمره
- ۳- حضور و غیاب ۲نمره
- ۴- نحوه عملکرد در فیلد براساس نظر پزشک مرکز و اساتید ۲ نمره